Modern met kl assiekers

Waar Korg met volle overtuiging analoge synthesizers uitbrengt, Yamaha onverstoorbaar fantastische maar wereldvreemde synths produceert, volgt Roland zijn eigen weg. Het nieuwste product van de Roland-benadering is de System-8.

door Allard Krijger > allard@interface.nl

Hoewel er sprake lijkt te zijn van een enorme ontwikkeling, bespeur je op een bepaalde manier ook conservatisme bij producenten én gebruikers van synthesizers. Misschien de modulaire gemeenschap uitgezonderd. Hoewel je modulaire synthese ergens ook wel het ultieme conservatisme zou kunnen noemen. Yamaha heeft haar visie op de synthesizer nog eens heel mooi laten zien met de Yamaha Montage; een heel goed klinkende sounddesignersdroom, een slagschip zoals hun SY99 dat indertijd ook was. En Korg laat ieders hart sneller kloppen met hun kleine machientjes, heruitgaven van klassiekers en nieuwe analoge synths. Ondertussen gaat Roland onverschrokken door op het pad van digitale modeling van analoge componenten. Zowel in de Boutique-reeks als met hun grotere instrumenten, zoals de hier nu voor ons liggende Roland System-8 synthesizer.

INFO
- **prijs incl:** € 1.499,-
- **distributie:** Roland Central Europe
- **internet:** www.rolandce.com, www.roland.com

En waarom noem ik dat conservatief, en is daar dan wat mis mee? Wat betreft dat laatste: niet per se. En Roland is nooit een echt vooruitstrevend merk geweest, zoals bijvoorbeeld Sequential Circuits dat wel was. Vooruitstrevendheid wordt uiteindelijk vaak afgestraft met een faillissement. Vandaar dat de grote merken vooruitstrevendheid meestal aan kleine bedrijfjes overlaten, die daarin toch meer slagkracht hebben omdat ze niet meteen grote aantallen hoeven te verkopen. En die zijn er volop in de modulaire hoek. Dus de grote merken varen op zekere koers en maken instrumenten die naam hebben, daarbij zwaar leunend op het eigen roemvolle verleden. Of desnoods op dat van een ander. Dat doet Yamaha, dat doet Korg, en dat doet Roland ook. En Roland doet dat nogal slim, want in één hardwaresynthesizer kun je een hele familie van legendarische Roland synths huisvesten!

Plug-outsynths

En zo moeten we denk ik ook de System-8 hardware zien. Als huisvesting voor Roland's softwarematige herscheppingen van z'n klassiekers. De System-8 hardware is in feite een computer in de behuizing van een synthesizer, waarbij de lay-out is ontworpen voor een moderne virtueel-analoge synth: de System-8. Tegelijk kun je via een drukknop deze softwaresynth vervangen door een van de plug-outsynths die Roland heeft ontwikkeld.

Xtra
- introductie
- overview
- soundpreview
- meningen van gebruikers
- handleiding

Plug-out is een beetje een slappe woordspeling op plug-in; een verwijzing naar de softwaresynthesizers die je in je daw gebruikt. De creaties van Roland kun je ook in je daw gebruiken; je hebt dus een plug-insynthesizer en een hardware variant die identiek zijn, en deze woont zowel in je computer als in de System-8 hardware. Er zijn inmiddels al diverse plug-outsynths te krijgen, en met de System-8 krijg je er twee cadeau; de Jupiter-8 en de Juno-106. Tijdens de test was de laatste nog niet geïnstalleerd, maar in het kader lees je meer over de Juno-106 plug-out. Andere

>>

Juno-106 plug-out

Tijdens het schrijven van deze review kwam er een update van het operating system uit. Daar zat ook de Juno-106 plug-out in, dus snel de update in de System 8 geladen; wat op zich makkelijk ging. Ik was daarmee wel mijn zelfgemaakte geluiden kwijt, want er moest ook een factory reset aan te pas komen om de presets voor de Juno-106 te laden. Die presets klinken wel duidelijk anders dan wat er tot nu toe in dit instrument te vinden was; wat meer analoog, meer vintage. Een deel van de presets van de Juno plug-out zijn replica's van de oorspronkelijke fabriekspresets van de echte Juno-106, waarbij ze dan ook dingen als velocity en de effecten hebben weggelaten. Deze zijn duidelijk herkenbaar als Juno-sounds, en klinken overtuigend. Het blijft een beetje vreemd om een relatief beperkte synthesizer als de Juno-106 – toch voornamelijk populair geworden vanwege zijn scherpe prijsstelling; liever had je destijds een Jupiter 8 – in een uitgebreide synth als de System-8 te willen stoppen. Immers, je kunt er minder mee, niet meer. Maar misschien is dat juist wel wat er leuk aan is, de eenvoud en de beperkingen. En natuurlijk krijg je zo gemakkelijk de bekende Juno-geluiden voor het geval je iets detailgetrouw wilt namaken. En hoewel de uitstekende basisklank van de System-8 en zijn plug-outs toch min of meer hetzelfde blijft, heb je wel meerdere invalshoeken van waaruit je kunt gaan werken. Iets wat de creativiteit alleen maar ten goede kan komen.

plug-outsynths zijn: de SH-2, SH-101 en ProMars. Op termijn zijn deze dan ook beschikbaar voor in de System-8.

En hoewel dit op zich eigenlijk een heel erg leuk en zinvol idee is, werkt het voor mijn gevoel maar gedeeltelijk zoals je zou willen. En dat komt voornamelijk omdat synthesizers niet alleen van elkaar verschillen voor wat betreft welke componenten er gebruikt zijn en welke modules en zo, maar ook hoe de bediening in elkaar zit, waar de knoppen zitten en hoe het allemaal voelt en werkt. Dat laatste is met de plug-outtechniek niet goed op te vangen.

Traditioneel

Ik ga deze keer geen stap-voor-stapbespreking van alle functies doen. Dat is niet nodig, want er zit alles op en in wat je kunt verwachten. En dat is het. Het eerste wat ik gedaan heb na het uitpakken van de synth – waarbij opviel dat ie helemaal niet zwaar is – was de groene verlichting rond de knoppen uitzetten. Daarmee oogt de System-8 ineens een stuk rustiger. Ik kon er anders niet mee werken. Tegelijkertijd heb ik mezelf zo een enorme handicap bezorgd, want juist die verlichting geeft aan welke knoppen en faders er actief zijn voor de synthesizer die je gebruikt. Bij de System-8 software zijn ze alle knoppen actief, maar bij de Jupiter-8 is een aantal knoppen onverlicht; die hebben bij dat instrument dus geen functie. Op zich een werkbare oplossing, ware het niet dat de groene verlichting erg aanwezig is.

De lay-out van de System-8 is zo universeel en traditioneel mogelijk gehouden. Van links naar rechts zien we lfo, oscillators, filter met daaronder de bijbehorende envelope, versterker met daaronder de bijbehorende envelope, en effecten helemaal rechts. Rechts (meteen boven het toetsenbord) vinden we de sequencer, en links (boven de arpeggiator) en daaronder (direct boven het toetsenbord) de knoppen voor de pitchbender/modulatie-pook. Helemaal zoals het hoort, dus. Dat is handig, want zo is de indeling ook enigszins compatible met de andere synthesizers die je in het apparaat kunt downloaden.

Bij ons testexemplaar waren er twee verschillende synthesizers beschikbaar in de System-8: de moderne System-8 synth en de vintage Jupiter-8. Ik heb beide uitvoerig doorgenomen en beluisterd. Waar je dan natuurlijk op gaat letten is: wat zijn de verschillen? Ik vind die vrij subtiel. Bij de Jupiter-8 zijn de presets duidelijk meer behoudend; ik herken ook een aantal fabriekspresets van de oorspronkelijke Jupiter-8. Het klinkt bedaagder, rustiger, warmer in vergelijking met de System-8 synth. Die is hard, fel, modern. Gehaast, zou ik bijna zeggen, maar dat is een rare vergelijking.

In ´´ een hardwaresynthesizer kun je een hele familie legendarische Roland synths huisvesten!

Zowel met de Jupiter als met de System-8 is het een beetje lastig om heel analoog klinkende klanken te maken. Het klinkt altijd mooi en er is veel variatie mogelijk, maar analoog is het niet. Is dat erg? Helemaal niet! Als je een analoge synth wilt, moet je die kopen. Met deze Roland haal je een modern en uniek instrument in huis. De System-8 is een mooie, bruikbare, muzikale synthesizer. Zoals ik al aangaf, is het een beetje lastig een rustige warme klank te maken, maar wilde, penetrante, drukke en scherpe klanken gaan heel goed. De sequencer helpt daarbij zeker, en deze is makkelijk te bedienen met veel direct toegankelijke functies.

Overwegingen

De System-8 is 8-stemmig polyfoon; eigenlijk wel een beetje mager voor een moderne digitale synth. Goedgenomen zou polyfonie geen issue meer moeten zijn. Daartegenover staat dan weer dat de System-8 meteen ook een vocoder is, een sequencer heeft en hij eigenlijk een soort shapeshifting synthesizer is dankzij de al genoemde plug-outtechnologie. Dus al met al is het een zeer compleet apparaat. Met als bonusklap op de vuurpijl een cv/gate-uitgang waarmee je een modulaire synth of een oude analoge synth kunt aansturen met het toetsenbord of de sequencer van de System-8. Ook vinden we verborgen in de System-8 wat klankbouwstenen terug uit de V-Synth (sidebandfilter), een van de topsynths uit de Roland-stal van weleer. En ook fijn aan deze synth is het grote aantal knoppen , die erg overzichtelijk geplaatst zijn, en het aanslaggevoelige toetsenbord laat zich uitstekend bespelen. Aftertouch ontbreekt weliswaar, maar goed, je kunt niet alles hebben.

Enerzijds begrijp ik de System-8 wel, en qua programmeerbaarheid en bediening is hij erg compleet. Aan de andere kant zit ik ook wel een beetje met vragen. De plug-outtechniek is leuk, maar ik weet niet of dat voor mij een reden zou zijn om een System-8 aan te schaffen. Als ik een plug-in wil, dan draai ik die wel op mijn computer. Meenemen als hardwaresynth voor live is weer wel supertof, maar waarom dan alleen plug-outversies van analoge Roland synths? Dan zou ik juist ook die dingen willen die er nog niet of nauwelijks zijn op hardwaregebied, zoals een granulaire synth, of zoiets als de Modal 2 in een Roland-variatie.

Op een bepaalde manier is de System-8 een voortborduren op de V-Synth, waarin je ook een D-50 kon inladen. Dat was hetzelfde idee. Bediening was daarbij wel een issue. Meteen die D-50 in de System-8 zou heel fijn geweest zijn, maar de lay-out van de System-8 biedt daar weinig kans op; de structuur van de D-50 zal zich daar moeilijk in laten persen, vrees ik. Verder is de Analogue Circuit Behaviour modelingtechniek veelbelovend. Het klinkt heel goed, daar niet van, maar dat doet een Roland JP-8000 ook, en een Nord Lead 2 of een Yamaha AN1x ook. En dan vergeet ik bijna de Acces Virus te noemen. Samenvattend vind ik het jammer dat Roland denkt zich te moeten beroepen op allerlei marketingtechnieken om de potentiële koper te verleiden. Dat hebben Roland en deze System-8 niet nodig; het is gewoon top wat ze maken. En als je ervoor kiest digitaal te gaan, ga daar dan ook voor.

SPECIFICATIES

- klankopwekking: Analogue Cicuit Behaviour-techniek
- 8-stemmig
- 2x oscillator, suboscillator en noise
- toetsenbord: 49 aanslaggevoelige toetsen
- 3 plug-out-slots; 2 zijn al voorgeïnstalleerd
- realtime control via draaiknoppen, sliders en drukknoppen
- polyfone stepsequencer
- arpeggio-, vocoder-, en chord memory-functies
- delay/chorus, reverb + div distortions, phaser
- cv/gate-uitgangen voor modulaire systemen
- effecten met eigen knoppen voor realtime control
- usb-audio/midi-interface en control surface mode
- stereo input en output
- midi-in/out
- usb type B
- afmetingen (bxdxh): 881x364x109mm
- gewicht: 5,9kg

Conclusie

De System-8 is een bijzondere, krachtige synth die meer kan dan hij in eerste instantie laat zien. En misschien in de toekomst nog veel meer, dankzij het plug-outsysteem. Jammer vind ik wel dat het concept momenteel meer terugkijkt dan vooruit. Ondanks dat is het een moderne synth, die zomaar hét geluid van 2017 kan worden. Of misschien van een decenniumpje later; dat is Roland immers wel vaker overkomen. ■

HET OORDEEL

\+
- veelzijdige, moderne synthesizer
- overzichtelijke bediening, ook als het ingewikkeld wordt
- plug-outtechnologie veelbelovend

–
- slechts 3 plug-out slots
- plug-outs passen niet altijd optimaal in lay-out hardware